

Finanční gramostnost úvěry

Doplnění k videokurzům

1. ČÁST

BONITA - úvěruschopnost klienta
- důležitý prostředek prevence úvěrového
(kreditního) rizika

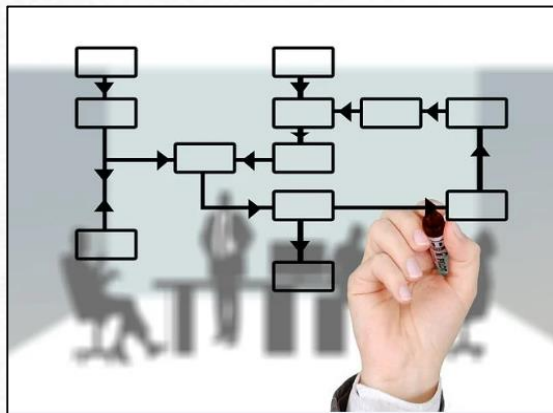
Pojmy

Ukazatele DTI a DSTI

Registry

Pojmy u hypoték

SCORING

Standardizovaný proces založený na bodovém ohodnocení v rámci něhož se posuzuje schopnost klienta splácet sjednané pravidelné splátky úvěru

DOMICILACE

Závazek klienta převádět každý měsíc příjmy na běžný účet v bance, která mu poskytla úvěr. Klient může získat výhodnější úrokovou sazbu

REFINANCOVÁNÍ

Je splacení stávajícího hypotečního úvěru novým hypotečním úvěrem. „Převod hypotéky do jiné banky“

REFIXACE

Změna fixačního období spojená novou vyšší úrokovou sazbou, u stejné banky

1. Ukazatel DTI

Ukazatel DTI (Debt to Income) je poměr výše celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu.

Od 1. dubna 2022 jsou banky povinny dodržovat horní hranici příjmového ukazatele DTI na úrovni **8,5násobku ročního příjmu** žadatele o úvěr (**9,5násobku pro žadatele mladší 36 let**). Hranice pro žadatele do 36 let se vztahují pouze na úvěry, které slouží k nákupu jejich vlastního bydlení.

2. Ukazatel DSTI

Ukazatel DSTI (Debt Service To Income) vyjadřuje procentní podíl celkové výše všech měsíčních splátek na čistém měsíčním příjmu žadatele o úvěr..

Od 1. dubna 2022 jsou banky povinny dodržovat horní hranici ukazatele dluhové služby DSTI maximálně na **45 %** čistého měsíčního příjmu žadatele (**50 %** pro žadatele mladší 36 let).

OSVČ – zákon o paušální dani

Jak se promítne do BONITY
klienta?

Zákon o paušální dani vyšel ve Sbírce zákonů pod číslem 540/2020 Sb.

1. – 3. Pásmo dle výše příjmu pro rok 2023

<https://www.kurzy.cz/danove-priznani/pausalni-dan/>

1. Pásmo (příjmy do 1MIL/1,5MIL) paušální daň 6 208 Kč měs.

(2022 ve výši 5 994 Kč měsíčně), která v sobě zahrnuje platbu všech tří povinných odvodů:

- daň z příjmu 100 Kč
- důchodové (sociální) pojištění 3 386 Kč
- zdravotní pojištění 2 722 Kč

2. Pásmo (1 – 1.5MIL/2MIL) paušální daň ve výši 16 000 Kč měs.

3. Pásmo (1,5 – 2MIL) paušální daň 26 000 Kč měs.

OSVČ nemusí podávat daňové přiznání k dani z příjmů ani přehledy na sociální a zdravotní pojištění.

BRKI
cbc.b.cz

- úvěry poskytnuté fyzickým osobám bankami
- výše pravidelných splátek
- historie splácení těchto závazků
- informace o jejich zajištění
- údaje o žádostech o další úvěrové produkty

Aktualizace údajů – měsíčně

Uchování údajů

- po dobu smluvního vztahu + 4 roky
- pokud smlouva nebyla uzavřena 1 rok

Cena výpisu 100 Kč

NRKI
cncb.cz

- úvěry poskytnuté fyzickým a právnickým osobám nebank. společnostmi např. Leasingové společnosti
- výše pravidelných splátek
- historie splácení těchto závazků
- informace o jejich zajištění
- údaje o žádostech o další úvěrové produkty

Aktualizace údajů – měsíčně

Uchování údajů

- po dobu smluvního vztahu + 4 roky
- pokud smlouva nebyla uzavřena 6 měsíců

Cena výpisu 100 Kč

NRKI provozuje CNCB Czech Non-Banking Credit Bureau, a.s., založen 2004

SOLUS
www.solus.cz

- obsahuje údaje o nesplacených závazcích
- v rámci odpovědného úvěrování přispívá k prevenci předlužování klientů
- nebankovní finanční instituce, banky, telekomunikační operátoři, distributoři energií atd.

Aktualizace údajů – měsíčně

Uchování údajů - po dobu 3 let (tel., energie – výmaz po 1 roce)

Min. hranice pro záznam je 500,- Kč

Zápis je po neuhrazení 3 po sobě jdoucích splátek

2. ČÁST

ÚČEL

Kupní smlouva
Převzetí nemovitosti

KUPNÍ SMLOUVA a PŘEVZETÍ NEMOVITOSTI

Kupní smlouva

(dále jen „prodávající“)
a

(dále jen „kupující“)

se v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „občanský zákoník“), dohodli na této smlouvě.

I. Předmět smlouvy

1. Předmětem smlouvy je prodej, resp. koupě použité věci – ojetého osobního automobilu, RZ .....
(dále jen „vozidlo“). Další specifikace vozidla (zejména tovární značka a typ vozidla, rok výroby, barva, VIN vozidla, počet najetých km): .....

PŘEVZETÍ NEMOVITOSTI

Smluvní strany si mohou sjednat, kdy dojde k převzetí nemovitosti

okamžikem převzetí nemovitosti přechází na kupujícího
nebezpečí škody na nemovitosti

tímto okamžikem kupujícímu náleží i plody a užitky
nemovitosti, tedy např. nájemné

Předávací protokol obsahuje podrobný soupis věcí, dokumentů a stav nemovitosti.
+ doporučení předávce pořídit fotodokumentaci

Především se jedná o předání:

- zapsání stavu elektroměru, plynoměru, vodoměru,
- předání klíčů od bytu a společných prostor (klíčů od branky, garáže, kůlny...),
- předání potřebných dokumentů souvisejících s nemovitostí,
- kontrola movitých věcí a spotřebičů, pokud v bytě či domě zůstaly,
- kontrola stavu nemovitosti.

ÚČEL – příklady dokumentů

Koupě

- Rezervační smlouva
- Kupní smlouva
- Advokátní úschova

Stavba

- Územní rozhodnutí
- Stavební povolení
- Projektová dokumentace
- Rozpočet (položkový)

Refinancování

- Původní úvěrová smlouva
- Zástavní smlouva

Jaké dokumenty patří k jednotlivým účelům?

3. ČÁST

ZAJIŠTĚNÍ A OCENĚNÍ NEMOVITOSTI

Nemovitost do zástavy
Zástavní právo
Negative pledge

CO JE VHODNÉ DO ZÁSTAVY?

CO JE VHODNÉ DO ZÁSTAVY?

4. ČÁST

LTV + NABÍDKA PRO KLIENTA

Výpočet LTV

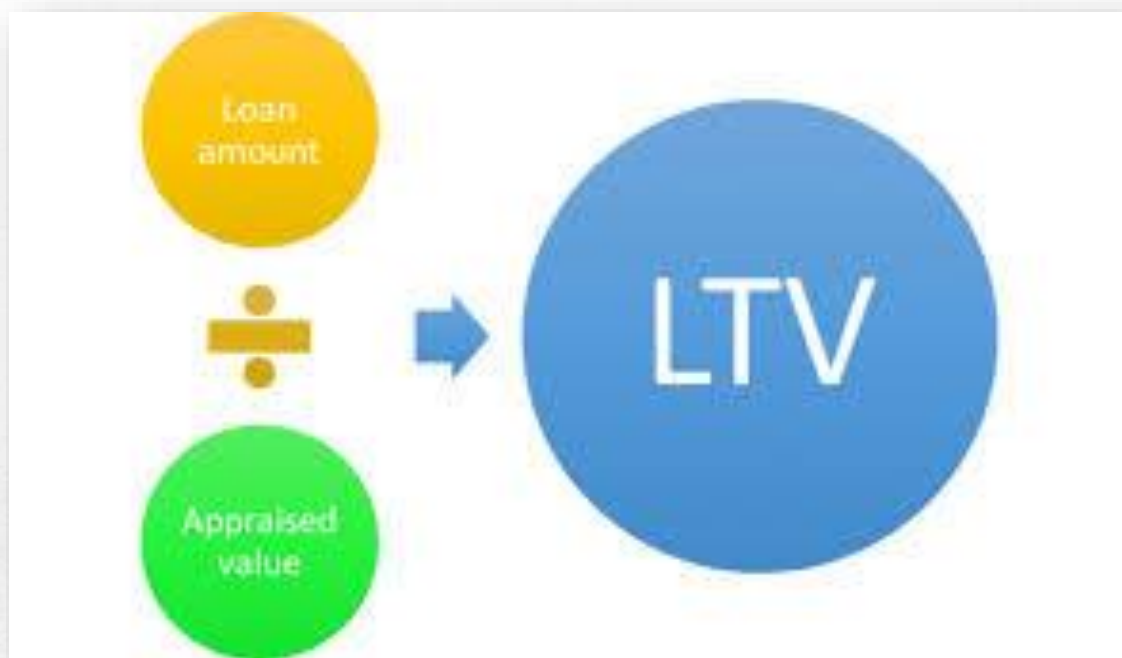
LTV – LOAN TO VALUE

Poměr mezi obvyklou cenou nemovitosti a výší úvěru

Lidově řečeno:

„do jaké výše odhadní ceny nemovitosti vám banka půjčí“

Max. zákonná výše je 90% (do 1.12.20216 bylo 100%)

5. ČÁST

KATASTR + LV + Zástavní právo

Zápisy do katastru
Zástavní právo
Negative pledge

KATASTR NEMOVITOSTÍ - ZÁPISY

VKLADEM

- **věcná práva, práva ujednaná jako věcná, nájem a pacht**
...jejich vznik, změna, zánik, promlčení, uznání existence nebo neexistence
- návrh se dokládá tzv. **vkladovou listinou** tj. např. kupní smlouvou, zástavní smlouvou
- **ochranná lhůta 20 dní** vklad je učiněn zpětně **ke dni podání návrhu na vklad**

ZÁZNAMEM

- práva odvozená od vlastnického práva k nemovitým věcem **ve vlastnictví státu**
- záznamem se zapisuje např.
právo hospodařit s majetkem státu, správa nemovitostí ve vlastnictví státu
majetek hl. města Prahy svěřený městským částem

POZNÁMKOU

- významné informace týkající se evidovaných **nemovitostí** nebo v katastru zapsaných **vlastníků a jiných oprávněných**
- př. nemovitost: exekuční příkaz ke správě nebo prodeji, zahájení pozemk. Úprav
př. vlastník: vyzoomění o nařízení exekuce, vyzoomění insolvenčního soudu

- slouží k zajištění pohledávky a jejího příslušenství pro případ, že dlužník nesplní řádně a včas svůj závazek vůči věřiteli
- zapisuje se do katastru nemovitostí vkladem
  - tzv. vkladovou listinou pro něj, tedy přílohou návrhu na vklad musí být zástavní smlouva
  - právní účinky vkladu nastávají zpětně ke dni podání návrhu na vklad
  - podle tohoto data se určuje pořadí zástavního práva
- zaniká, pokud zanikne zajištěný dluh, tj. pokud je splacen i s příslušenstvím nebo dojde k jeho zániku z jiného důvodu

NEGATIVE PLEDGE

zákaz zcizení (prodeje) nebo zatížení (zástavy, věcného břemena atd.) zapisovaný formou věcného práva do katastru nemovitostí na list vlastnictví příslušné nemovitosti

zcizení věci

pozbytí vlastnického práva k věci
jde tedy o zákaz převodu vlastnického
práva na třetí osobu
(darováním, prodejem)

zatížení věci

zřízení dalšího zatížení věcným nebo
smluvním právem, jde tedy o zákaz zřízení
jakéhokoli dalšího zatížení nemovitosti např.
zástavním právem, věcným břemenem,
právem stavby atp.

6. ČÁST

RPSN, poplatky, splatnost

Splácení
Zástavní právo
Negative pledge

SPLATNOST A SPLÁCENÍ

Splatnost označuje datum nebo čas, do kterého je **dlužník** povinen uhradit svůj peněžitý závazek. V opačném případě musí zaplatit **penále, smluvní pokutu nebo úrok z prodlení**.

Pokud plátce nedodrží stanovený splátkový kalendář, může věřitel provést tzv. **zesplatnění úvěrové pohledávky**, kdy prohlásí zbývající dlužnou částku včetně úroků a případných souvisejících poplatků za okamžitě splatnou.

Doba splatnosti logicky ovlivňuje výši **měsíční splátky**. Čím delší splatnost, tím nižší částka a nižší měsíční zatížení rodinného rozpočtu. Někdy i splatnost ovlivňuje výši úrokové sazby.

p.a. (per annum) – roční úroková sazba,
p.s. (per semestre) – pololetní úroková sazba,
p.q. (per quartale) – čtvrtletní úroková sazba,
p.m. (per mensem) – měsíční úroková sazba,
p.d. (per dium) – denní úroková sazba.

Referenční úroková sazba

sazba, která je použita jako základ pro výpočet jakéhokoli úroku, jenž má být uplatněn, která pochází z veřejně přístupného zdroje a kterou si strany mohou ověřit, ale nemohou ji jakkoli přímo ovlivnit

Zápůjční úroková sazba

procentní vyjádření úrokové sazby vyčísluje, jakou částku finanční instituci, která úvěr (zápůjčku) poskytla, zaplatí dlužník navíc

Anuitní způsob splácení

POPLATKY A SANKCE Z PRODLENÍ

0,1 %

Věřitel vám může naúčtovat pouze poplatek ve výši účelně vynaložených nákladů, které mu vznikly v souvislosti s prodlením splátek ve výši **0,1 % denně z částky po splatnosti**.

1/2

200 000

Souhrn výše všech smluvních pokut **nesmí přesáhnout polovinu z celkové výše** spotřebitelského úvěru a **zároveň částku 200 000 Kč**.

6

měsíců

Dále při prodlení se splácením může věřitel zastavenou nemovitost prodat **nejdříve po 6 měsících od doby, kdy vám tento plán oznámí**. Během této doby se můžete pokusit nemovitost prodat sami a utržit tak za ni více než věřitel v dražbě. Ten vám nesmí v prodeji bránit. Peníze pak ale pochopitelně musíte použít na úhradu dluhu.

PŘEDČASNÉ SPLACENÍ ÚVĚRU NA BYDLENÍ

Spotřebitel je oprávněn spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit **kdykoliv** po dobu trvání spotřebitelského úvěru.

Věřitel/poskytovatel úvěru má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s předčasným splacením vzniknou, až na zákonem stanovené výjimky:

- u spotřebitelského úvěru na bydlení **do 25 % celkové výše spotřebitelského úvěru** během **1 měsíce přede dnem výročí** uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení.
- **u spotřebitelského úvěru na bydlení do 3 měsíců poté**, co poskytovatel spotřebiteli sdělil novou výši zápůjční úrokové sazby
- v případě prodeje nemovitosti může banka požadovat při předčasném splacení maximálně **1 % dlužné částky, za předpokladu, že úvěr běží déle než 2 roky**
- v období, pro které není stanovena pevná zápůjční úroková sazba

PŘEDČASNÉ SPLACENÍ ÚVĚRU NA BYDLENÍ

Spotřebitel je oprávněn spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit **kdykoliv** po dobu trvání spotřebitelského úvěru.

Věřitel/poskytovatel úvěru má právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s předčasným splacením vzniknou, až na zákonem stanovené výjimky:

- v rámci plnění z pojištění určeného k zajištění splacení spotřebitelského úvěru
- u spotřebitelského úvěru na bydlení v důsledku **úmrtí, dlouhodobé nemoci nebo invalidity spotřebitele** v postavení dlužníka ze smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení, nebo jeho manžela nebo partnera, pokud tato skutečnost vede k výraznému snížení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr na bydlení
- v období, pro které není stanovena pevná zápůjční úroková sazba

PŘEDČASNÉ SPLACENÍ ÚVĚRU NA BYDLENÍ - ÚPRAVA

- Návrh změny zákona upravující podmínky a výši poplatků – účelně vynaložených nákladů při předčasném splacení hypotéky je dokonce ledna v připomínkovém řízení.
- V dubnu 2023 bude změny projednávat sněmovna
- Většina změn bude účinná od ledna 2024

Návrh změny obsahuje např:

- Rozšíří se situace, kdy lze HÚ splatit bez poplatku např. při prodeji nemovitosti, vypořádání SJM
- Administrativní náklady by měly být zastropovány max. 1000,-
- Banky mohly po klientech nově požadovat i rozdíl mezi původně sjednanou sazbou a aktuální průměrnou sazbou na trhu,
- Maximálně by banky mohly chtít dvě procenta ze splácené částky.